

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Auctarium. Sive Additiones Ad Viri Clarissimi Henr. Zoesii
J.V.D. Universum Jus Canonicum**

Geismar, Justus Moritz von

Coloniæ Agrippinæ, 1691

Ad tit. XXXII. de controverl. conjugat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62259)

Regularum, intellige de iis, quæ non repugnant statui, in quo nunc vivit.

Observe, quod ejectus ut incorrigibilis sit suspensus, à qua suspensione solus absolvit Pontifex Romanus. Ex Bulla Urbani VIII. Incorrigibiles autem non censentur, nisi anni jejunio & pœnitentiâ in carcere probati. Busenb. lib. 4. c. 1. dub. 7.

Franc. de Arauxode stat. Eccl. q. 29. n. 9. ait, quod semel legitime, id est, per sententiam definitivam latam ejectus non teneatur ad Ordinem redire, multo minus cogi possit. Nam cap. fin. h. t. loquitur de fugitivis aut condemnatis injultè, vel non definitivè, sed interlocutoriè tantum. Ratio prioris, quia per legitimam expulsionem extinguitur obligatio erga religionem licet maneat obligatio voti erga DEUM, & obedientiæ erga Episcopum, non etiam erga Prælatum, quod alii negant priusquam in aliam sit ingressus Religionem.

Ait idem n. 10. quod Prælatus vel Prior eum volentem redire, possit, imò teneatur recipere, non tamen debito justitiæ, sed honestatis vel charitatis ad summum, juxta dist. cap. fin. vel eodem Conventu, vel in grangia illius, Sannius nominat grangia, id est, in prædio Monasterii, vel, quod melius, in alio Conventu ejusdem Provinciæ.

Ad num. 34. in fine adde. Franc. de Arauxo q. 32. de stat. Eccl. n. 13. tenet, quod Prælatus ordinarius possit dispensare cum religioso volente transire ad laxionem Religionem ex justa & rationabili causa. Qualis est infirmitas & moralis impotentia servandi Regu-

lam, maximè quando dispensatio hæc esset invisâ aliis Religiosis. Item persecutio, quam patitur, maximè si ipse non dedit causam, aut semel datæ jam pœnituit. Si transiens ante Professionem redeat, redire intelligitur ex Tunc, non ex NUNC. Thom. Trivisian. 1. decis. 33.

AD TIT. XXXII.

De Conversione conjugatorum.

Ad num. 3. in fin. adde. Franc. de Arauxo tract. 3. q. 26. dub. 2. Intelligendam de adulterio publico, ob quod per sententiam Judicis alter conjux separatus fuit. Aliàs licet vir id alleget, non est suscipiendus. Sin autem ipse vir occulto sciat, & profiteatur, in foro conscientiæ Professio tenet, in foro tamen fori repetetur, donec probetur adulterium.

Matrimonio contracto, sed nondum consummato, potest alter conjugum, etiam aliâ invitâ Religionem ingredi, & remanens in sæculo potest ad secundas nuptias transire. Gonz. ad cap. verum 2. h. t.

Ad n. 13. in fin. adde. Quod talis adhuc ingredi possit, tenet, & resolvit casum, quo puella, quæ invita, id est, volens nolens ob metum reverentialem dixit se consensuram, & sub hac protestatione illum coram Parocho & testibus in sponsum accepit, cum qua sponsus ex parte sua matrimonium consummarit, illam retinentem in lecto ac se retrahentem 4. aut 5. carnaliter cognoscendo absque ulla uxoris complacencia, ut exinde creditur & ipsa asseverat, sine ullius seminis femine effusione.

Ratio, quia ut consummatio sit legitima auferens feminæ facultatem transeundi ad Religionem intra bimestre requiruntur duo. Primò, ut membrum viri penetret vas feminæ & intra illud seminet, & seminatione feminæ etiam concurrente, ut probabilius est, & quod ad hoc non fuerit coacta à viro. Ratio prioris: quia per talem copulam efficiuntur una caro, & ponant principium generationis, ad quod ordinatur matrimonium. Et hæc est communis sententia. Quamvis Sanchez vasis penetrationem non requirat, quod Autor intelligit de plena vasis penetratione, quia aliàs femina manens virgo posset *consumere matrimonium*, siquidem interdum contingit Virgines semen virile circa earum vas effusum suscipere & attrahere, aut in balneo aut lecto, imò, & ex illo semine sic suscepto concipere sine violatione claustris pudoris teste D. Thom. quodlibet. 6. art. 18. quem refert & sequitur Navarr. lib. 4. *Consil. de frigid. & malefic. cons. 2. n. 23.* Consummatio autem auferens facultatem ingrediendi debet esse per copulam carnalem per cap. ex publico cap. ex parte tua h. t. item cap. 2. Nam aliàs ex talis seminis attractione deberet nasci bigamia & affinitas, quod nemo fatetur: imò deficeret modus, quo probatur matrimonium consummatum per foeminarum contestationem ex cap. proposuisti & cap. pen. de probat.

Ratio posterioris requisiti ut non sit coacta: Probatur: quia sponsus ante bimestre non habuit jus extorquendi copulam & intulit injuriam, quæ aliter jus suum recuperare non potest, nisi

per ingressum. Et hoc jus proderit ei in utroque foro, si non sit corrupta matronarum duarum iudicio. In foro autem conscientie licet ei, etiam si fuerit corrupta, si aut non seminavit, aut ad copulam habendam sponsus intra bimestre violentiam intulit, ita ut invitata & remittens succumberet, quovis enim violentiæ genere injuriam passa est.

Ad num. 21. in fin. adde. Franc de Arauxo d. l. 9. 4. tenet hoc bimestre datum esse ad deliberandum: post bimestre autem teneri ad debitum, nisi illicò ingredatur. Illicò intelligendo moraliter, se præparando quoad necessaria. Aliàs tenetur quis reddere debitum exceptis 4. casibus. Prima, defensus benedictionum Ecclesiæ. quæ vulgò *volationes* nuncupantur: quamvis sine illis consummare non sit lethale per se loquendo. Probatur per Can. nostrates xxx. 9. 5. *Trid. sess. 24. cap. 2.* Quod hortatur tantum, ne omittantur, Veniale videtur esse in prima copula, quia non est servatus debite ordo. Quamvis omnes copulæ ante denuntiationes sint peccaminosæ (non tamen fornicariæ) nisi fuerint remissæ. Secunda, periculum propriæ salutis, ubi peccaret reddendo v. g. si proli immineret probabile detrimentum v. g. abortus, quamvis prægnanti sit licitum, uti medicinis, etiam si per accidens periclitaretur proles. Sic & copula conjugalis immediatè post pradium, aut balnea est illicita. &c. Tertiam & quartam causam non allegat ibi.